

EGY SVÁJCI ÓRA, KÉT STADION, HÁROM JÁTÉKOS, HAT GÓL

A focirajongók többsége előtt jól ismert tény, hogy a magyar labdarúgó-válogatott eddig két ízben (1938-ban és 1954-ben) játszhatott vb-döntőt, ám nemzeti tizenegyünknek egyik alkalommal sem sikerült megszereznie a hön áhított világbajnoki címet. Az idei, 20. labdarúgó-világbajnokság jó alkalmat nyújt arra, hogy bemutassuk a két egykori döntő helyszínének magyar kötődésű emlékeit, felidézve az éppen 60, illetve 76 évvel ezelőtti események néhány érdekességét

1954

A számunkra fájdalmasabb eredményt hozó döntőt Svájc fővárosában, Bernben a 2001-ben lebontott Wankdorf Stadionban 1954. július 4-én játszották. A magyar Aranycsapat 2 gólos (Puskás, Czibor) vezetést követően szenvedett vereséget a nyugatnémet válogatottól (Nyugat-Németország–Magyarország 3:2). Ez az emlékezetes vereség azért is volt bombameglepetés, mert két héttel korábban Bázelen a csoportmérkőzések során 8:3-as győzelemmel „lemostuk” őket a pályáról. A 2002–2005 között újjáépült stadion (Stade de Suisse Wankdorf) előtt áll a világbajnoki döntőn használt Longines óra, emléket állítva a németek által azóta is csak „berni csodaként” emlegetett meccseredménynek. A hatalmas időmérő mutatóinak állásából leolvasható, hogy a győztes gól 17 óra 56 perckor, a mérkőzés 84. percénél 16. másodpercében esett.

A három német gólból kettőt a 85 éve született, akkor 25 éves Helmut Rahn (1929–2003), esseni futballcsillag (népszerű nevén „Der Boss” – Főnök) lőtte. Rahn második találata volt a Longines óra ál-

tal jelzett: lényegében az ő teljesítménye fosztotta meg az Aranycsapatot az aranyéremtől. A 40-szeres német válogatott csatár bronzszobrát 10 éve, 2004 júliusában avatták fel az esseni Georg-Melches Stadion előtt.

EMLEKEZETES BERNI HELYSZÍN

Az egykori Wankdorf Stadion bontás közben

MAGYAR SPORTMENTŐ

A nevezetes Longines óra az újjáépített stadion előtt

AKCIÓBAN A „FŐNÖK”

Rahn egy 1960-as mérkőzésen

A „BERNI CSODA” KULCSJÁTÉKOSA

Helmut Rahn szobra Essenben

1938

A Franciaországban rendezett 3. labdarúgó-világbajnokság döntőjére június 19-én Párizsban, az 1924. évi olimpiai játékok fő helyszínén, a ma is álló Olimpiai Stadionban (Stade Olympique Yves-du-Manoir Colombes) került sor. A magyar válogatott ellenfele az olasz volt, akitől 4:2-re kaptunk ki. A négy gólon két olasz játékos osztozott: az idén 100 éve született Luigi (Gino) Colaussi (1914–1991) a mérkőzés 6. és 35. percében vette be a magyar kaput; az 1930-as évek olasz futballszárja, Silvio Piola (1913–1996) a meccs 16. és 82. percében volt eredményes. (A magyar csapat góljait Titkos és Sárosi lőtte.) Korabeli anekdota szerint Mussolini a döntő előtt táviratot küldött az olasz csapatnak, amiben a hírhedt fasiszta felszólítás állt: „Győzelem vagy halál!”. A meccs után a magyar válogatott kapusa, Szabó Antal így viccelődött az üzeneten: „Kaptam négy gólt, de megmentettem az olaszok életét...”

A két világbajnoki döntőn tehát az ellenfelek három játékosa is duplázott ellenünk, ami példátlan a vb-döntők eddigi történetében!

Érdemes megemlíteni, hogy Colaussi az Osztrák–Magyar Monarchiához tartozó Gradis am Sonntag nevű városkában (ma: Gradisca d’Isonzo, Olaszország) született. Karrierjében meghatározó szerepe volt, hogy 17-től 27 éves koráig éppen abban a csapatban (Triestina) játszott, amelynek a két világháború közötti időszak egyik legjelentősebb magyar labdarúgóedző-egyenisége, a nyilasok által 1945-ben Budapesten kivégzett Tóth Potya István volt a trénera több szezonon át (1930–31, 1934–36, 1938–39). Colaussi nevét viseli Gradisca d’Isonzo stadionja, valamint a Triestben 1992-ben átadott szupermodern Stadio Nereo Rocco főtribúnje.

Valószínűleg az sem vigasztalta a hajdani magyar szurkolókat, hogy az 1938-as vb-döntő másik gólgólyára, Silvio Piola – 1934–43 között a Lazio játékosaként – kora egyik legkiválóbb európai labdarúgója volt, akit egy ideig szintén magyar edző, a komáromi születésű Viola József készített fel a meccsre. „Giuseppe Viola” 1927-től működött trénerként számos patinás olasz futballklubban (Juventus, Internazionale, Lazio, AC Milan), és éppen

Mindenkinek jár a kényeztetés

Hol ehet kedvező áron minőségi falatokat? Melyek az ország legjobb ár-érték arányú éttermei? Mindezt megtudhatja a TOP 50 megfizethető étterem kiadványból.

Keresse a hírlapárusoknál

1690 Ft

Rendelje meg kedvezményes áron, 1290 forintért a www.lapecentrum.hu oldalon!

FOTO: GYNT BEAS

A VB-DÖNTŐN NÉGY OLASZ GÓLT LÁTOTT A párizsi Stade Olympique Yves-du-Manoir napjainkban

a vb előtti 1936–37-es szezonra szerződött a Lazióhoz, ahol maradéktalanul felkészítette a kiváló játékost a válogatottban adódó feladataira. Silvio Piolát az olasz „Serie A” történetének máig legeredményesebb góllövőjeként tartják számon, aki a legmagasabb osztályban 537 meccsen 274-szer talált a kapuba. A válogatott színeiben 34 mérkőzésen 30 gólt lőtt. Halála után róla nevezték el Novara (1997), majd Vercelli (1998) stadionját, mivel az olasz futballszár a Pro Vercelli klubnál kezdte pályafutását 1928-ban, 26 évvel később pedig a Novara csapatának tagjaként akasztotta szögére góllövő cipőjét.

Epilógus. A magyar labdarúgó-válogatott utoljára 1986-ban – 28 évvel – jutott ki világbajnokságra. Vajon ott leszünk-e 32 év után a következőn?

SZÖVEG: TINER TIBOR

A LEGEREDMÉNYESEBB GÓLLÖVŐ VOLT Hatalmas Piola-poszter Vercelli stadionjában

JANKA-LILIOM

A liliomok évezredek óta kedvelt dísznövények, néhány fajuk azonban a Kárpát-medencében vadon is előfordul. Mind közül talán legpompásabb az erdélyi havasok ritkasága, a Janka-liliom (*Lilium carnio-licum subsp. jankae*). A növényt Anton Kerner osztrák botanikus írta le 1877-ben az erdélyi Verespatak melől, tudományos nevében pedig a magyar botanika egyik legjelentősebb alakjának, Janka Viktornak állított emléket. A Janka-liliomot újabban a balkáni elterjedésű krajnai liliom egyik alfajának tekintik, ami azonban narancssárga virágokat hoz. Fényképünk a Janka-liliom elterjedésének északi határán, a Bihar-Vlegyása hegységben készült.

SZÖVEG ÉS KÉP: JAKAB GUSZTÁV

